

מסורת הש"ס

(א) שבת ק"ג, (ב) וילגל ב. ג. לקמן (ד) וישיב בחי' שבת קכ"ג וכו' כג. ד"ה ולא תוסי' שפירקין מו. א.

תורה אור השלם

- אף ד'י יתדא ארץ וימיני טפחה שקים קרא אי אליהם יתמדו יתדא: ישיבה ח"ג
- חבאמו ותשעמו בדר נחלקי קבוץ לשבתך פולת ה' מקדש ארץ מונג יתד: שמו טו ח
- אשר לו הקים והוא עשהו וקשת ידיו יתד: תהלים צ"ה
- כי אראה שופר מעש אבעתך ידך ויזקבים אשר כוננתה: תהלים ח' ד
- השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מנדי יתד: תהלים ט"ב
- יתד תהיה לך על אונך והיה כימיתך יתד ותחזקתה בה ושבח וביטח את אצבעך: דברים כ"ד

משום חשבונו. שאם יכנס למוציא שבת יעשה סעודה גלילה ויחשוב בשבת מהו לרין להוציא וכמי דזכר דבר (ישעיה נח): **מפקדים.** מוציאין לאור: **פיקוח.** פוסקונברמ"ש בלע"ז: **עריטאות.** פלטי מלכיס ושלטונים: **ללמדו אומנות.** מזהו הוא דכמי (קהלת ט) ראה מיס עם אשה אשר אהבת למוד אומנות שמהיא הימנו עם המורה ואמרין בקידושין (דף טז.) שאבו מיב ללמדו אומנות: **שמה יסחוט בן עוף.** בשבת לזרוך מוציא שבת להרבות כסעודה אחר השבת שהוא ערכ יום כפורים: **ידעה.** לשלישי בשבת שמה יסחוט בן עוף לזרוך סעודה מחר: **איס ליה רווסא.** לשחוט בלילה שהסעודה אינה עד למחר: **הכא ליה רווסא.** שהסעודה בלילה אחר השבת משמיה מר: **ולא חיישין לאיקורוי דעסא.** אס לא ימצא לה נחלים לא חיישין שנתקרר כעסו כהאי פורחא: **ונכעלס בחמישי.** משתמחן כרביעי ומיכנס ליל חמישי: **ברכה לדגיס.** פרו ורבו ומלאו את המים כו' **(בראשית א.)** הואיל ונאמרה בו **ברכה לדגיס.** פרו ורבו ומלאו את הארץ (שם): **טעמא משום ברכה.** אכל מאן דלא קפיד אכרעה משום איקורוי דעתא לא חיישין משום האי פורחא: **ברכה דאדם עדיפא ליה.** ומיהו נשטי לא תנשא בתולה דזמן ארוך עד שני בשבת דאחו דיני חיישין לאיקורוי אכל מרכיבי עד חמישי לא חיישין: **למחר משכיס לאומנו פולך.** שאין משתה אלמון באלמנה אלא יום אחד כדלקמן בפירקין (דף ט"א): **חמישי בשבת.** יום חופה: **ושני בשבת.** מינת ביאה: **אדם בעל.** למ"ד נכרה דאדם עדיפא אף וז' חיעבל בשני למ"ד משום שקדו נבעלת בחמישי דהא לא יסכיס לאומנו: **גדולים מעשה לדיקים ממעשה יזירס שמים וארץ.** ומשום כר קפרא נקט לה דלייזי לעיל כגאדה: **אף יד.** דהא יד: **מקדש מעשה יד.** זשקיס הוא: **הכי קאמר.** האי ומעשה ידיו נמעשה הלדיקים כמיב שקרון מעשה שלהם מעשה ידיו של הקב"ה וה"ק ומעשה ידיו דהא מעשה הלדיקים מגיד הרקיע שהרקיע מעיד עליהם לכריות שהם לדיקים שמתפללין על הגשמים ומטר יורד: **יחד.** קבילי"י בלע"ז: יתע

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות ה.

ה.

של ארבעה ארבעה טפחים ששאן גולל לקבר המאהיל על גבי שתיים טמא ניטלה אחת מהן המאהיל על גבי השנייה טהור מפני שיש לעומאה דרך שיאל מה שיין דרך שיאל לפרית ובתוספתא דהאלות ספ"ג מניח מעשה נאחד שמת בערב הפסח ולא רלו לקוברו ונכנסו הנשים וקשרו המכל בגולל משבו האנשים במחזן וקברוהו הנשים והלכו האנשים ועשו פסחיהן לערב משמע שלא היו יכולין הנשים לקוברו עד שמשבו האנשים במחזן את הגולל ואם גולל היא מצדה לאמה לא קברוהו בלא מצדה עד אחר הפסח אלא ודאי הוא כסוי ארון כפירוש הקונטרס ולפי שהיה של אבן היה ככל כל ק"ג: **שמא ייחושו בן עוף.** יש גורסים בו עוף אע"ג דשנת לשון נקבה היא דכמי (שמות ל) ממלתי מות יומת הי"ג היה לשון זכר כל העצה זו מלאכה (שם לה) שומר שבת ממללו (ישעיה טו) וספיר גרסינן נמי בן עוף דדרך בני אדם לשחוט הרצין והקטנים כדכתיב (ויקרא ה) שני בני יונה ובפרק קמח דקידושין (דף ט' וס) אמר מנן **אלא** מעתה יום הבשורים שחל להיות בשני ב' מימיה אמאי נקט יום כפורים ללא הוי אלא לרבי יוסי הגלילי כדמנן (חולין דף פג.) ד' פרקים בשנה המוכר כגמיה למיזרו לרין להודיעו אמה מכרתי לשחוט כו' וכדברי רבי יוסי הגלילי אף ערב יום הכפורים בגליל אמאי לא נקט חד מד' פרקים דהוי לכ"ע וי"ל דבערבי יום הכפורים היו רגילין להרבות בעופות ודגים כדמשמע בגלגלית רבה (פ"ה) בני ההוא חייטא דזנן גונא כו' משום דהוי יום שליחה ודפרה וכתבוהו ד' פרקים היו מרכיב בנהמות דליכא למגור שמא יסחוט:

א' הבי אכסנה נמי תיבעי בחמישי. פי' בשלמא אי הוה מני כבתייהא דנחולה נבעלת בחמישי משום איקורוי דעתא כדקמייעיא לן ולא משום ברכה לדגיס דלא חשיבא הוי נישא לן באלמנה דנבעלת בשני משום ברכה אכל השתא דטעמא דנחולה משום ברכה אלמנה נמי תיבעל בחמישי:

א' נמי פשוט שקדו. וז"ל ויכי מלי למימר משום שקדו הא כבתייהא קמי נהדיא משום ברכה וי"ל דהאי סיניא הוא פירוש הכבתייהא הכי אלמנה נשאת בחמישי ונבעלת בשני פי' משום שקדו כמו שפירש כבתייהא אחרת וז"ל משום ברכה לדגיס היה להם להניח תקנת שקדו לא משו לק הוואיל ונשטי נמי נאמרה ברכה לאדם:

מ"א איכא בין ברכה לשקדו. אע"ג דמשום ברכה לא מיקרי בערייתא מכל מקום בעי למה לי טעמא דברכה אי נמי בעי מאי

איכא בין לישנא דמשני ברכה דאדם עדיפא ליה וכן לישנא דאי אכסנה דליכא ביניהו אדם בעל אי נמי י"ע שחל להיות כו' דלישנא דטעמא דכבתייהא משום שקדו ולא משום ברכה הכא דליכא שקדו נבעלת אס ירעה בחמישי אכל ללישנא קמח דטעמא דכבתייהא משום ברכה כדמשמע פשטא דכבתייהא אפילו כדאס בעל או ביי"ט שחל להיות בערב שבת דליכא משום שקדו מכל מקום משום ברכה תבעל בשני ואפילו להאי לישנא אי לאו שמקט משום שקדו משום ברכה לחודה לא היו קובעים יום כדפרישית לעיל גבי ותנשא נאחד בשבת דא"ל"ו בשמים ובארץ כתיב אף יד וגו'. דמשמע דהא אע"ג דמסיים קרא וימיני טפחה שמים ואמר בשליחי הקומץ רבה (מנחות לו) וס) דיד היינו שמאל א"כ חמישי כמיב מ"מ נחד מעשה ליכא אלא חד אכל כמעשה לדיקים נחד מעשה כמו בית המקדש כמיב חמישי ידיו:

זה

עין משפט ור מצהו

יח א ב ג ד ח י מ כ ל
 מהל' שבת ה"ה סג
 לזמן ס' טושי' אר"ח ס'
 טו סג' ו'
 י"ח ה טושי' ס' ס'
 כ ו מ"י מ"י מהל' אר"ח
 ה' י ס' סג' עין ס'
 טושי' אר"ח ס' ס' ס'
 ז

לעו רש"י

פוסקונברמ"ש
 [וישקונברמ"ג טו].
 ה"לך.
 קבילי"י [קבילי"א].
 יתד. ה. וי.

תוספות ר"ד

ר"ח רב הפטנא דאמרי תרווייהו חשבנות של מצוה מותר לחשבן בשבת וא"ר אלעזר פוסקין צדקה לעניים בשבת. וא"ר יעקב ב"א אר"י מפקחין פקוח ופש בשבת והולכים לביב ולבתי מדרשות לפקח על עסקי רבים בשבת. ותנא רבי משה מסדיכן על התנוקה לארס בשבת ועל התנוקה ללמדו ספר וללמדו אומנות בשבת. וא"ר שמואל בר נחמני אר"י הולכין לטורטאות ולקראתא לפקח על עסקי רבים בשבת. חגי בר קפרא בחולה נשאת ב' ונבעלת בה. והואיל ונאמרה בו ברכה לדגיס והאלמנה נשאת ב' ונבעלת בשני והואיל ונאמרה בו ברכה לארס ותנא פפני מה אמרו אלמנה נשאת בחמישי ונבעלת בו שאם אהא אומר תבעל הוא לאומנותו וחולך. שקדו בחמישי על תקנת בנות ישראל שהא שמת עמה בו ימים ה' בשבת ה' בשבת ושבח: